

Området utanför staden som dog

Det offentligas ekonomi. Vad skatter är och vad kommuner, landsting och stat använder skattepengarna till - Samhällskunskap, Årskurs 4-6

Syfte

Att eleverna förstår hur det ekonomiska kretsloppet fungerar och att politiska beslut påverkar både kommun och enskilda individer.

Läraren reflekterar

Eleverna blir engagerade i de enskilda människornas öden och kan enkelt relatera till sig själva. Arbetsområdet blir angeläget. Kanske har de egna erfarenheter av något liknande? Samtidigt ger området ett annat perspektiv, nämligen kommunens. Att belysa en fråga ur flera perspektiv ger eleverna aha-upplevelser och visar att en fråga sällan är så enkel att lösa. Världen är inte svart eller vit. Att diskutera begrepp som makt, myndighetsutövning och lagar, men också marknadskrafter, intressegrupper, mediareportering och källkritik blir förstås också självklara inslag.

Förberedelser

Vi börjar med att läsa gemensamt [Så blev Folkesta en övergiven spökstad](#). Vi funderar på:

- Vad handlar artikeln om?
- Varför genomfördes satsningen från kommunens sida?
- Vilket ultimatum ställdes de boende inför?
- Hur drabbades de boende?
- Vad blev det av den planerade terminalen?

Vi ser första fem-tio minuter av [Kalla Faktas reportage om Folkesta](#) och funderar på frågor som:

- Hur känner de enskilda individerna?
- Hur kommer de sig att man kan känna så starkt för ett hus eller område?
- Hur känner du inför ditt bostadsområde? För- och nackdelar?
- Hur hade du tänkt och känt om samma sak drabbat dig?
- Vad hade du gjort?

Vi läser vidare vad [Centrum för rättvisa](#) anser om kommunens agerande. Vi använder det ekonomiska kretsloppet för att försöka förstå varför kommunen agerat som den gjort.

Frågor att fundera på och diskutera om:

- Hur finansieras till exempel skola, vård och omsorg?
- Vad händer om skatteunderlaget sjunker?
- Hur påverkas den enskilde individen av arbetslöshet?
- Hur påverkas ett samhälle av hög arbetslöshet?
- Hur långt kan en kommun gå för att försöka stimulera arbetstillfällen?
- Har kommunen gjort rätt eller fel? Försök att motivera ditt svar.

Arbetsuppgift – bygg ett blomstrande Folkesta

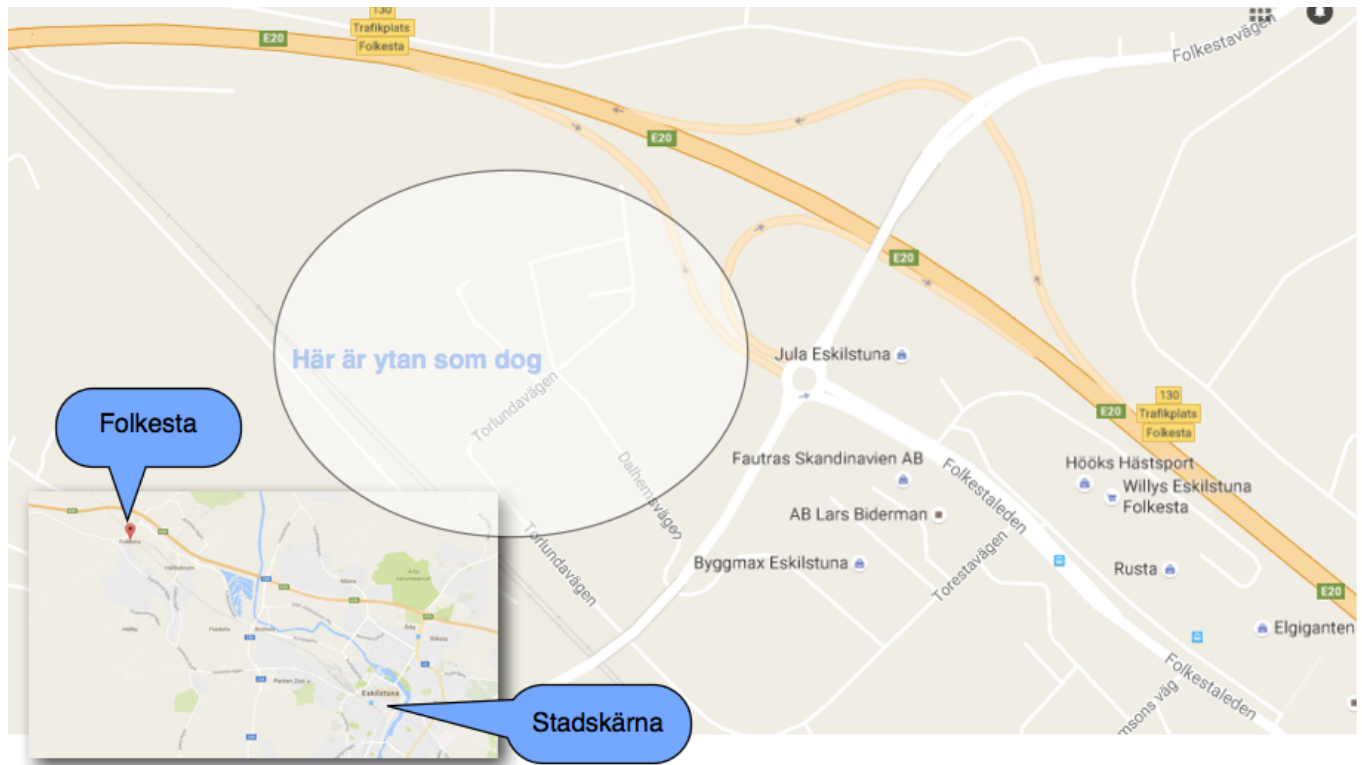
Uppgiften nedan går att genomföra som ett gruppprojekt, men sannolikt behöver eleverna mycket stöd i processen. Detta är ju svårt för en kommun så det blir ju inte lättare för eleverna! Upplägget går också att genomföra tillsammans i helklass där vissa delar bryts ut, problematiseras och diskuteras. Varför inte låta eleverna rösta på olika förslag?

Läraren blir kommunalråd i Eskilstuna och beslutar sig för att bygga upp Folkesta på nytt igen, både med hänsyn till de boende (som tidigare drabbats) och till stadens befolkning som helhet. Kommunalrådet tillsätter grupper som får komma med förslag på hur området återigen ska blomstra.

Eleverna ska sammanfatta, hitta argumenten, värdera argumenten, själva ta ställning och sen resonera kring konsekvenserna (t ex sociala, ekonomiska, miljömässiga) av de förslag som läggs fram.

En skiss skapas utifrån en översiktsplan och en mer detaljerad plan för området. Eleverna kan med fördel använda kartbilder som utgångspunkt för sitt arbete. Bygg upp ett nytt Folkesta tillsammans och skicka in förslaget till Eskilstuna

kommun.

LGR 11 Förmåga (kopplingar till åk 6)

Reflektera över hur individer och samhällen formas, förändras och samverkar, analysera och kritiskt granska lokala, nationella och globala samhällsfrågor ur olika perspektiv, uttrycka och värdera olika ståndpunkter i till exempel aktuella samhällsfrågor och argumentera utifrån fakta, värderingar och olika perspektiv.

Centralt innehåll

Det offentliga ekonomien. Vad skatter är och vad kommuner, landsting och stat använder skattepengarna till.

Kunskapskrav

Eleverna har **mycket goda** kunskaper om olika samhällsstrukturer. Eleven visar det genom att undersöka hur sociala, mediala, rättsliga, ekonomiska och politiska strukturer i samhället är uppbyggda och fungerar och beskriver då **komplexa** samband inom olika samhällsstrukturer. I beskrivningarna kan eleven använda begrepp på ett **väl** fungerande sätt. Eleven kan utifrån något givet exempel föra **välutvecklade och nyanserade** resonemang dels om hur individer och grupper kan påverka beslut på olika nivåer, dels om förhållanden som begränsar människors möjlighet att påverka.

Eleven kan undersöka elevnära samhällsfrågor ur något perspektiv, och beskriver då **komplexa** samband med **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang. Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i elevnära samhällsfrågor med **välutvecklade** resonemang och **väl** underbyggda argument.